

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiae Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

XXXVIII. An peccatum mortale sine Infusione Gratiæ, & veniale sine
Dispositione intrinseca Peccatoris à Deo condonari possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

CONTRORSIA XXXVIII.

CONDONATIO EXTRINSECA.

An Peccatum mortale sine Infusione Gratie, & Veniale sine Dispositione intrinseca Peccatoris à Deo condonari possit.

173. Cum sint diversissima quæstiones, An Peccatum mortale possit condonari absque qualitate intrinseca, formaliter excludente peccatum mortale habituale, & eidem contradictoriè oppositâ: & an peccatum Veniale possit condonari absque propria peccatoris dispositione, per se loquendo, & de Via Ordinaria semper in peccatore requisitâ, quamvis ipsa non sit formalis remissio peccati; hinc Pater Haunoldus lib. 2. n. 646. non fecit circulum vitiosum, responsionem affirmativam ad primam quæstionem probans per hoc, quod veniale possit remitti absque infusione qualitatis, tanquam formâ remissivâ; & vicissim responsionem affirmativam ad secundam quæstionem confirmans per hoc, quod mortale possit deleri per potentiam DEI absolutam sine proprio actu peccatoris, tanquam mera dispositione intrinseca ad formalem remissionem peccati. Sicut non conficeret circulum vitiosum, qui diceret, formam substantialem panis posse per Divinam potentiam existere sine subiecto, quia accidentia possunt existere sine subiecto, accidentia verò posse supernaturaliter, etiam cum quantitate, destrui; quia forma panis potest supernaturaliter destrui, quorum utrumque principium probatur ex mysterio S. Eucharistie.

174. Quod autem P. Haunoldus proprium actum peccatoris; v. g. fervorem Charitatis asserat esse meram dispositionem, & non esse formalem remissionem peccati Venialis, per hoc non adversatur S. Thomæ 3. p. q. 87. a. 2. ad 3. dicenti: [Ad tollendam maculam venialis peccati requiritur aliquis actus procedens ex gratia, per quam removetur inordinata adhesio ad rem temporalem.] Nam etiam ad tollendam maculam corporis requiritur aqua, & ablutio, neutra tamen est formalis negatio maculæ. Vnde debuisset Adversarius distinguere inter hæc duo. Motus seu fervor Charitatis est forma tollens maculam in ratione habitualiter voluntarij, & est forma tollens maculam in ratione peccati habitualis; per attentionem enim extra Sacramentum peccatum mortale definit esse habitualiter voluntarium, nec tamen definit esse habitualiter perseverans in ratione peccati: imò nec ipsa contritio, quæ contradictoriè opponitur negationi retractatio-

nis, constituenti denominationem habitualiter voluntarij contradictoriè opponitur peccato mortali habitualiter perseveranti; hinc non per ipsam, sed per gratiam fit formalis illius remissio.

175. Quando igitur S. Thomas l. c. dicit, per actum procedentem ex gratia removeni inordinatam adhesionem ad rem temporalem, quatenus sicut per peccatum voluntas fuit conversa ad rem temporalem, sic per actum Charitatis rursum avertitur à re temporali, & convertitur ad DEUM, solummodo testatur inordinatam adhesionem non amplius in voluntate habitualiter perdurare; & quia per peccatum Veniale nihil in voluntate est destructum, ideo præter actum Charitatis, contrariantem peccato actui peccaminoso, nihil debere in voluntate de novo produci; & quoad hoc instituit S. D. pluribus in locis paritatem quandam inter gratiam in ordine ad remittendum peccatum mortale, & inter fervorem Charitatis in ordine ad remittendum peccatum veniale, quia utraque forma ad verlatur peccato habituali, gratia tollit habitalem impurabilitatem, Charitas tollit habitalem voluntarietatem; utraque est intrinseca homini liberato à peccato, utraque sufficit ad remissionem peccati, ut neutri debeat superaddi alia forma intrinseca: pro formali tamen remissione peccati venialis, cum non habeatur ex Vi gratiæ cum actu Charitatis infusa, debet in DEO dari voluntas peccatum non amplius imputandi; quia, ut inquit Angelicus Doctor q. 7. de malo a. 11. in C. peccatum remitti, nihil aliud est, quam peccatum non imputari. Adeoque formalis remissio peccati est formalis non imputatio; hæc autem à DEO, non ab homine debet poni; unde is per suam actum non sibi formaliter remittit, vel non imputat peccatum veniale, sed tantum se disponit, ut absque alia forma intrinseca, sibi deinceps non imputetur peccatum, iuxta illud ps. 31. v. 2. Beatus Vir, cui non imputavit Dominus peccatum. Econtra quia per peccatum mortale fuit destructa gratia, ideo ut per remissionem tollatur peccatum mortale, necesse est rursum infundi gratiam. Et ideo, inquit S. D. 1. 2. q. 113. a. 2. in C. non posset intelligi remissio culpæ, si non adisset infusio gratiæ. Quod vi præsentis Ordinationis Divinæ utique verissimum est.

176. Asseruit tamen P. Haunoldus Salvo illo Testimonio S. Thomæ, potuisse DEUM per absolutam suam potentiam, rem ita ordinare, ut remitteret peccatum mortale absque actuali infusione gratiæ quia ex una parte ad remissionem peccati, abstrahendo à peccato mortali veniali, non est necessaria aliqua qualitas infusa; quod solum probavit P. Haunoldus ab exemplo Remissionis venialium; imò etiam mortalium in statu puræ naturæ potuissent sic remitti. Ex altera parte, si DEUS non intuitu pec-

peccati prateriti negasset gratiam, (quem intuitum de facto supposuit S. Thomas, & hinc verisimile dixit, quod non posset intelligi remissio culpæ &c. eundem supposuit etiam q. 28. de Verit. a. 2. in corp.) sed si ob aliam rationem, ob quam etiam potuisset nullus hominum elevari ad statum supernaturalem, gratiam non restitueret, hoc ipso peccatum prateritum non imputasset, adeoque remitteret, v. g. efformando tale decretum, quo dixisset: Nisi ego huic homini negarem gratiam supernaturalem ob aliam rationem à precedenti ejus peccato independentem, intuitu ipsius peccati non negarem. Huic itaque doctrinæ, nec à ratione, nec à S. D. alienæ, non rectè objecit Adversarius Vitium Circuli, ut jam ostendi.

177. Sed neque alteri responsioni ad secundam quæstionem vel Ratio vel S. Thomas adversatur. Non Ratio; quia si fervor Charitatis, vel penitentia saltem Virtualis, non est formalis remissio, sed mera dispositio subiecti, de facto quidem omnino necessaria, tunc Deus per absolutam suam potentiam potuisset sine illa adhuc ponere formalem remissionem. Non S. Thomas: quia licet S. D. 3. p. q. 86. a. 2. dicat: Impossibile esse peccatum actuale mortale sine penitentia remitti, loquendo de penitentia, quæ est Virtus; & paulò post: Non autem contingere potest, quod Deus remittat offensam alicui absque immutatione voluntatis ejus; loquitur tamen S. D. ut cum hic explicat ejus interpretes Card. Cajet. Solummodo de Via Ordinaria: Postquam enim utrumque textum retulisset Cajetanus, inquit: Sed pro præfenti proposito sufficit, verificare ea, quæ in littera dicuntur, secundum possibile, vel impossibile penes potentiam ordinariam; Sicut in Contr. 5. ex ipso S. D. ostendi, eum similibus verbis in eodem sensu usum esse: aliàs certè ratio à S. Thoma l. c. adjecta non esset satis universalis, quod Vitium utique Adversarius non vult imputari Angelico Magistro. Cur enim ad remissionem peccati secundum præsentem ordinationem Divinam simpliciter necessariam dixerit penitentiam, loquendo de penitentia, quæ est Virtus, & quæ etiam est votum seu propositum penitentia Sacramentalis, (nam ipsum Sacramentum in re susceptum neque de Via Ordinaria est determinatè necessarium necessitate medij ad remissionem peccati mortalis, cum juxta Trid. etiam per Contritionem extra Sacramentum possit remitti) hanc rationem assignavit, quam loco ab Advers. citato l. 2. q. 110. a. 1. etiam antè assignaverat. [Hoc interest inter gratiam Dei, & gratiam hominis, quod gratia hominis non causat, sed præsupponit bonitatem veram vel apparentem in homine grato: sed gratia Dei causat Bonitatem in homine grato, eò quod voluntas Dei, quæ in nomine gratiæ intelligitur, est causa omnis boni creati] Quæ ratio cum refundatur in Voluntatē Dei liberam, utique non probat, quod DEUS non potuisset aliter velle offensam remittere, quemadmodum

homo potest, ut scilicet Voluntas Dei tunc nullam bonitatem positivam in homine causaret. Nam utroque loco S. D. tantum ostendit, quod quidquid bonitatis Deus per dilectionem suam vult homini, id etiam causet, quod non facit homo homini, non autem quod semper & necessariò debeat velle bonitatem positivam, & quod non posset diligere hominem quasi negativè, nolendo imputare illi peccatum commissum, quin causaret in eo actum penitentia, vel gratiam. Nec plus etiam probant alia tres rationes q. 8. de Verit. a. 3. in Corp. quas forsitan propterea Adversarius non adduxit.

CONTROVERSIA XXXIX.

GRATIA ET PECCATUM.

An utrumque simul possit in eodem subiecto stare.

178. Quia P. Haunoldus lib. 3. n. 311. præsententia (quæ pro se citat S. Th. 2. 2. q. 1. a. 4. & 5.) negante, objectum creditum fide Divinæ posse aliunde pro eodem tempore, ab eodem intellectu physicè evidentia cognosci, elegit sententiam affirmativam M. Alberti 3. dist. 24. a. 9. & S. Bonaventuræ ibid. a. 2. q. 3. quorum prior fuit Præceptor, & alter Coartaneus S. Thomæ; Adversarius quod opponeret, aliud non habuit, quam quod patiter concedendum foret, etiam peccatum & gratiam simul in eodem subiecto consistere posse, id quod negavit P. Haunoldus lib. 2. n. 678. etiam de potentia Dei absolutâ: cur enim non repugnet, idem esse Visum per Scientiam, & non Visum per Fidem, & tamen repugnet eundem hominem placere Deo per gratiam, & displicere per peccatum, est evidens disparitas; quia Visio affirmatur & negatur de eodem objecto respectu diversorum actuum, sibi non oppositorum, sicut tamen amor & odium erga eundem hominem, etiam si diversis motivis nitantur, sibi invicem opponuntur. Vnde ex contrarietate actuum voluntatis rectè quidem à pari probaretur impossibilitas affirmationis & negationis, etiam diversis motivis subnixarum, respectu ejusdem objecti materialis, in eodem intellectu: non tamen rectè inferretur impossibilitas duplicis affirmationis, quarum una Deum dicit omnipotentem propter motivum scientificum, & altera id ipsum dicit propter motivum fidei ex aliqua parte obscurum. Et licet una affirmatio quoad modum tendendi sit firmior alterâ, & altera sit clarior, tamen neutra alteri contrariatur, hoc ipso autem, quod non repugnet in eodem intellectu, respectu ejusdem objecti materialis, coexistentia hujusmodi duplicis affirmationis distinctæ, cessat ratio, ab

Ad-